

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

ACTUAL QUESTIONS OF BIOLOGY AND MEDICINE

*28–29 травня 2026 року,
м. Лубни – Чернігів*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»**

Національний університет «Чернігівська політехніка»

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

**Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

Університет Сент-Клауд (St Cloud State University)

Санаторій «Славутич» імені Б.В. Пашковського

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

*Збірник наукових праць
за матеріалами XXII Всеукраїнської наукової конференції*

28–29 травня 2026 року, м. Лубни – Чернігів

Лубни
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»
2026

УДК 572/579+611/619

ББК 28:53/57

A43

Відповідальні за випуск:

Глазков Е.О., д. мед. н., професор, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ);

Шейко В.І. д. б. н., професор, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;

Razdaybedin V., PhD, Associate Professor St. Cloud State University, Minnesota, USA;

Боярчук О.Д., к. б. н., доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни);

Виноградов О.О., к. мед. н., доцент, НУ «Чернігівська політехніка»; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни);

Гужва О.І., к. б. н., ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни).

Актуальні питання біології та медицини :

A43 зб. наук. праць за матеріалами XXII Всеукраїнської наукової конференції (м. Лубни – Чернігів, 28–29 травня 2026 р.). Лубни : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2026. 175 с.

У збірнику представлено матеріали XXII Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання біології та медицини». Рекомендовано для здобувачів вищої освіти, докторантів, викладачів та науковців, які займаються медико-біологічними проблемами.

УДК 572/579+611/619

ББК 28:53/57

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол №12 від 26 червня 2026 року)*

© ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2026

Аналіз епідеміологічних чинників та клініко-лабораторних маркерів кашлюку на підставі вивчення родинного осередку інфекції Міщенко В.А., Пушкар М.Б., Одинець І.Ю., Ольховська О.М., Колесник Я.В., Богуславська Н.М.	110
Терапія ствольовими клітинами в лікуванні пародонтиту: прогрес та перспективи Островський П.Й., Залізняк М.С., Бойцанюк С.І.....	115
Післяопераційний больовий синдром у хворих із гнійно-некротичними ускладненнями синдрому діабетичної стопи Прийменко Д.С.....	117
Віртуальна реальність у фізичній терапії пацієнтів Радченко А.В.	119
Сучасні виклики до психіатричної допомоги: шляхи вирішення Сас Л.М.	123
Застосування засобів ерготерапії для відновлення дрібної моторики після перенесеного ішемічного інсульту Севост'янов С.І., Козар Ю.Ю.	124
Гостра реакція на стрес та гострий стресовий розлад при катастрофах (догоспітальний етап надання допомоги) Скоропліт С.М., Курсов С.В., Ніконов В.В., Скоропліт О.І.....	130
Механізми терморегуляції при критичному переохолодженні Снегір А.Г., Пахомова А.В.....	133
Вогнепальні поранення плечової кістки у реабілітаційному контексті Тодосова Д.С., Виноградов О.О.	136
Адаптивна роль греліну при стресі Фартушна С.М., Прокопенко Г.А.....	138

Quality of Life in Chronic Stroke Patients: A Randomized Controlled Trial / A.M. Alsubiheen, W. Choi, W. Yu, H. Lee. *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2022. Vol. 19 (21). 14125.

УДК 616.89-008.441

Гостра реакція на стрес та гострий стресовий розлад при катастрофах (догоспітальний етап надання допомоги)

Скоропліт С.М., Курсов С.В., Ніконов В.В., Скоропліт О.І.

Харківський національний медичний університет

КНП «Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова» Харківської міської ради

Останнім часом через військову ситуацію, що склалася в Україні, загострилась проблема стресових реакцій серед військовослужбовців та цивільного населення. У зоні катастроф, в тому числі зоні бойових дій та терористичних актів, працівники сфери екстреної медичної допомоги (ЕМД) та психічного здоров'я, підготовлені військовослужбовці та працівники служб швидкого реагування на надзвичайні ситуації, які першими прибувають на місце катастрофи, визначають необхідність надання першої психологічної допомоги постраждалим. Першим етапом надання допомоги у таких ситуаціях є сортування постраждалих з метою виявлення осіб, які потребують негайної професійної допомоги, від тих, хто потребує підходу з урахуванням психологічної травми та/або першої психологічної допомоги.

Враховуючи викладене вище, надання ЕМД на догоспітальному етапі в умовах катастроф має низку складнощів. Перед медичним працівником постає проблема як діагностувати наслідки травматичної події, як надавати медичну допомогу таким пацієнтам, оскільки, місце надання допомоги може становити небезпеку як для постраждалого, так і для медичного працівника. [1; 2].

Після забезпечення безпеки місця події проводиться надання першої домедичної / медичної допомоги (напр., зупинка критичної кровотечі), у разі потреби, а потім надається перша психологічна допомога яка включає наступні етапи [1; 2; 4; 5]:

1. Встановлення контакту з пацієнтом у ненав'язливій і співчутливій манері, для цього необхідно: назвати себе та описати свою роль; попросити дозволу поговорити; пояснити цілі розмови; запитати про нагальні потреби.

2. Забезпечення безпеки та фізичного комфорту: впевнитися, що постраждалий перебуває у фізичній безпеці, допомогти зробити оточення безпечнішим, розпитати про потребу в медикаментах чи інших необхідних засобах (окуляри, милиці тощо); поінформувати щодо ситуації, пошуково-рятувальних робіт та/або служби; запропонувати постраждалій людині забезпечити собі певний фізичний комфорт (щоб зменшити почуття безпорадності, бажано заохотити його подбати про такі чинники, як їжа, захист від вітру або спеки / холоду); запропонувати різні форми соціального комфорту та допомогти зв'язатися з іншими людьми (родиною, близьким); захистити постраждалого від додаткових травм і потенційних нагадувань про них.

3. Емоційна стабілізація постраждалих: поважати бажання постраждалого побути на самоті, дати йому кілька хвилин, не робити активних спроб втрутитися, спокійно помовчати і залишатися поряд: сказати йому, що ви тут, поблизу, якщо будете потрібні, або повернетесь до нього за кілька хвилин; запропонувати свою підтримку і допомогти йому зосередити увагу на конкретних почуттях, думках і досяжних цілях; заручитися підтримкою родичів / друзів; відверто поговорити про його проблеми або труднощі, що турбують на даний момент часу; надати інформацію, яка допоможе йому зорієнтуватися в оточенні; попросити вислухати вас, дивлячись вам в очі; пояснити, де він знаходиться; поговорити про ті деталі ситуації, які контрольовані, обнадіюють або мають позитивний характер; запропонувати робити повільні і глибокі вдихи та видихи;

попросити назвати декілька нейтральних речей, які постраждала особа може бачити, чути та відчувати.

4. Збір інформації: з'ясувати нагальні потреби та проблеми постраждалих, які потребують вирішення або негайного направлення до спеціалістів: характер і тяжкість пережитого досвіду; загибель близької людини; тривоги щодо подальшого життя та загроз після катастрофи; розлука з близькими або хвилювання про їхню безпеку; захворювання, психічні розлади, потреба в прийомі медикаментів; втрати, зазнані в результаті катастрофи; потреби в додаткових допоміжних послугах.

5. Практична допомога постраждалим, щоб задовольнити їх нагальні потреби: уточнити нагальні потреби; обговорити план дій; дієво посприяти постраждалим.

6. Встановлення зв'язку із джерелами соціальної підтримки: за можливості забезпечити зв'язок з особами, які здатні надати підтримку (родичами тощо); рекомендувати постраждалим звертатися за підтримкою до тих, хто зараз є на місці; обговорити способи пошуку та надання підтримки; знайти можливих помічників; пояснити постраждалому, як він може допомогти іншим.

7. Надання інформації щодо стратегії подолання стресу: розказати постраждалому про стресові реакції та їх подолання; побудувати розмову навколо індивідуальних реакцій постраждалого; обговорити можливі негативні та позитивні реакції; уникати патологізації реакцій; обговорити негативні та позитивні способи подолання стресових реакцій (зокрема – гніву, пригніченості, порушень сну).

8. Комунікація постраждалих із суміжними службами та з установами, які надавали їм послуги до катастрофи, або які необхідні в даний момент: психіатрична допомога; медична допомога; духовна підтримка; дитячі соціальні служби, школи.

Таким чином, перша психологічна допомога має на меті забезпечити безпеку постраждалого, встановити зв'язок із реабілітаційними ресурсами, послабити стресові реакції, допомогти постраждалому розвинути навички коротко-

і довготривалого подолання стресу та зміцнити природну психологічну стійкість пацієнта [3; 4; 6].

Список використаних джерел

1. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision. Washington, DC, American Psychiatric Association, 2022. DOI: 10.1176/appi.books.9780890425787. **2. VA/DoD Clinical Practice Guideline.** (2023). Management of Posttraumatic Stress Disorder and Acute Stress Disorder Work Group. Washington, DC: U.S. Government Printing Office. URL: <https://www.healthquality.va.gov/guidelines/mh/ptsd> (дата звернення: 24.05.2026). **3. Chalmers K.J., Jorm A.F., Kelly C.M. et al.** Offering mental health first aid to a person after a potentially traumatic event: a Delphi study to redevelop the 2008 guidelines. *BMC Psychol.* 2020. Vol. 8, 105. DOI: 10.1186/s40359-020-00473-7. **4. Гостра реакція на стрес.** Посттравматичний стресовий розлад. Порушення адаптації : Клінічна настанова, заснована на доказах. МОЗ України, 2024. 217 с. **5. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи :** навчальний посібник. Т. 2. Київ, 2018. 240 с. **6. Bridley A., Daffin Jr. L.W.** Fundamentals of Psychological Disorders (formerly Abnormal Psychology) 3rd edition (5-TR). Version 3.501. Washington State University, 2024. 681 p.

УДК 612.5

Механізми терморегуляції при критичному переохолодженні
Снегір А.Г., Пахомова А.В.

Донецький національний медичний університет, Кропивницький

Критичне переохолодження, або гіпотермія, є складним патофізіологічним станом, при якому температура тіла знижується нижче 35°C, що призводить до послідовного зриву адаптаційних механізмів, які в нормі забезпечуються

Показчик авторів

Андрусик Р.В., 35
Антоневич М.М., 103

Бабенко Н.М., 160
Бережна А.В., 145
Березуєва Т.С., 44
Богуславська Н.М., 110
Бойцанюк С.І., 115
Болокадзе Є.О., 108
Бондаренко О.В., 49
Боярчук О.Д., 8

Васильєва І.М., 55
Виноградов О.О., 57, 136
Вікол Н.В., 11
Волощук О.М., 11, 28

Гавій Т.А., 60
Глазков Е.О., 63
Гончар Б.В., 15
Грановський О.Е., 20
Гребенщікова А.А., 66
Гривул Н.Р., 49
Гужва О.І., 57, 69, 142

Данильченко Б.С., 69
Денисенко С.А., 22
Доманова Г.В., 80

Ерстенюк Г.М., 151

Заболотна І.І., 83
Закрутько А.О., 87
Залізник М.С., 115
Зионг Т.Т., 75

Карашевич В.С., 90
Кобцева О.А., 94
Ковальова Ю.О., 75
Козар Ю.Ю., 124

Колесник Я.В., 110
Корильчук Н.І., 98
Крамар С.Б., 100
Курсов С.В., 130
Кучменко О.Б., 60

Лучак М.В., 103
Ляшенко В.П., 80, 90, 148

Макаров В.В., 160
Маланчин І.М., 106
Мартинюк В.М., 106
Марченко М.А., 108
Міщенко В.А., 110

Моложон К.О., 25

Ніконов В.В., 130

Оганесян І.Г., 8
Одинець І.Ю., 110
Ольховська О.М., 110
Островський П.Й., 115

Пахомова А.В., 133
Петрашук О.С., 28
Пилипів Н.В., 49
Прийменко Д.С., 117
Прокопенко Г.А., 138
Пушкар М.Б., 110

Радик А.В., 35
Радченко А.В., 119
Рублевська Н.І., 31

Сас Л.М., 123
Севост'янов С.І., 124
Семеншин С.Д., 49
Скоропліт О.І., 130
Скоропліт С.М., 130

Снегір А.Г., 66, 133

Тодосова Д.С., 136

Фартушна С.М., 138

Філін О.С., 142

Х'юз З., 145

Хомяченко І.М., 148

Чав'як О.В., 151

Шинкар'юв С.І., 153

Шинкар'юва Н.Г., 156

Шинкар'юва О.Д., 156

Штофель Д.Х., 38

Янковська Д.О., 160

Ярова С.П., 94

Avdusenko M.V., 163

Doroshenko O.M., 167

Dunaieva I.P., 167

Tishchenko O.M., 170

Zyong T.T., 170

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
БІОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ**

*Збірник наукових праць
за матеріалами XXII Всеукраїнської наукової конференції*

28–29 травня 2025 року, м. Лубни – Чернігів

Українською і англійською мовами

Відповідальні за випуск:

Шейко В.І., Razdaybedin V., Глазков Е.О.,
Боярчук О.Д., Виноградов О.О., Гужва О.І.

Комп'ютерне макетування:

Виноградов О.О.

Здано до склад. 26.05.2026 р. Підп. до друку 26.06.2026 р.
Формат 60×84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 10,17. Наклад 100 прим.

Видавець і виготовлювач

**Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»**
37500, Україна, Полтавська обл., м. Лубни, вул. Віктора Новікова, 2
тел. +38075-926-68-84, e-mail: mail@luguniv.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.